

УДК 327.3

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ НАПРЯМИ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ

кандидат політичних наук, доцент, Макаренко Л. П.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна,
Київ

В статті аналізується процес становлення взаємодії України з Європейським Союзом та НАТО як пріоритетних напрямів зовнішньої політики. Визначається, що генеральною лінією української політики у найближчій перспективі є активна та цілеспрямована інтеграція в європейську спільноту. Звісно, це потребує глибоких політичних та економічних трансформацій. Україна має перетворитися на державу з відповідними стандартами внутрішньої та зовнішньої стабільності й безпеки. Зауважується, що поряд з зовнішньополітичною комунікацією, слід докласти зусиль щодо роз'яснення зовнішньополітичного курсу громадянам. Крім просвітницьких кампаній, реальність євроінтеграції залежить від системних реформ в державі.

Ключові слова: зовнішня політика, зовнішньополітичні комунікації, євроінтеграція, євроатлантичний напрям комунікації.

*канд. полит. наук, доцент Макаренко Л. П.
Евроинтеграционные и Евроатлантические направления внешнеполитических коммуникаций Украины/ Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина, Киев*

В статье анализируется процесс становления взаимодействия Украины с Европейским Союзом и НАТО как приоритетных направлений внешней политики. Определяется, что генеральной линией украинской политики в ближайшей перспективе является активная и целенаправленная интеграция в

европейское сообщество. Конечно, это требует глубоких политических и экономических трансформаций. Украина должна превратиться в государство с соответствующими стандартами внутренней и внешней стабильности и безопасности. Отмечается, что наряду с внешнеполитической коммуникацией, следует приложить усилия к разъяснению внешнеполитического курса гражданам государства. Кроме просветительских кампании, реальность евроинтеграции зависит от системных реформ в стране.

Ключевые слова: внешняя политика, внешнеполитические коммуникации, евроинтеграция, евроатлантическое направление коммуникации.

PhD in Political Sciences, Liliya Makarenko European Union and NATO directions of foreign policy communications of Ukraine/ Taras Shevchenko Kyiv National University, Ukraine, Kyiv

The article analyzes the development of relationships between Ukraine, the European Union and NATO as the priority directions of the foreign policy. It is determined that in the near future the main priority of Ukrainian policy is active and purposeful integration into the European community. Of course, this requires profound political and economic transformations. Ukraine should become a state with appropriate standards of internal and external stability and security. Along with foreign policy communication should be explained the foreign policy tendency to citizens. In addition to the educational campaign, the reality of European integration depends on system reforms in the state.

Key words: foreign policy, foreign policy communications, The European Union, NATO

Вступ. Ніщо не свідчить про ту чи іншу державу більш промовисто, ніж її зовнішня політика, адже саме вона є правдивим індикатором внутрішньополітичних проблем, національних інтересів, амбіцій і стратегічних планів щодо інших держав. Для розбудови «молодої» суверенної держави формулювання зовнішньополітичної концепції повинно бути чи не найважливішим завданням. Ключові напрямки зовнішньої політики визначаються національними інтересами держави, першочерговими з яких на даний момент в Україні є:

- 1) реалізація внутрішніх реформ, мета яких полягає у забезпеченні демократичного розвитку держави і суспільства, верховенства права та ринкової економіки;
- 2) економічний розвиток і досягнення високого рівня життя громадян;
- 3) забезпечення стабільності та безпеки в державі та регіоні.

У цьому контексті ключове місце належить діяльності з просування до пріоритетної мети України – повномасштабної інтеграції до європейських та євроатлантичних структур, що вимагає відповідних змін у суспільному, політичному та економічному житті України, насамперед, досягнення норм та стандартів Європейського Союзу і НАТО. Така політика є найкращим способом утвердити демократію, верховенство права та ринкову економіку в Україні. Зовнішньополітичний курс держави також має бути предметом систематичної внутрішньої комунікації, роз'яснювальної роботи як з боку державних структур, так і політичних інститутів громадянського суспільства.

Мета статті з'ясувати відповідність наявної зовнішньополітичної комунікації визначеним пріоритетам європейської та євроатлантичної інтеграції.

Основний зміст. Відносини між Україною та Європейським Союзом були започатковані в грудні 1991 року, коли Міністр закордонних справ Нідерландів, як представник головної в ЄС країни, у своєму листі від імені Євросоюзу офіційно визнав незалежність України.

У подальшому стратегічний курс України на європейську інтеграцію був підтверджений та розвинутий у Стратегії інтеграції України до ЄС, схваленій Указом Президента України 11 червня 1998 року, та Програмі інтеграції України до ЄС, схваленій Указом Президента України 14 вересня 2000 року. Зокрема, у Стратегії набуття повноправного членства в ЄС проголошено довготерміновою стратегічною метою європейської інтеграції України.

Політика України щодо розвитку відносин з Європейським Союзом провадиться на основі Закону України від 1 липня 2010 року «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики». Відповідно до статті 11 Закону однією з основоположних засад зовнішньої політики України є «забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, правовий простір з метою набуття членства в ЄС» [4].

Дорожню карту та першочергові пріоритети становлення та розвитку України як члена європейської спільноти визначено Стратегією сталого розвитку «Україна – 2020», що була схвалена Указом Президента України №5/2015 від 12 січня 2015 року [9]. У Документі зазначено, що ратифікувавши Угоду про асоціацію між Україною та ЄС, Україна отримала інструмент та дороговказ для внутрішніх перетворень, а виконання вимог цієї Угоди дає можливість Україні в подальшому стати повноцінним членом ЄС.

Правовою основою відносин між Україною та ЄС, яка започаткувала співробітництво з широкого кола політичних,

торговельно-економічних та гуманітарних питань стала Угода про партнерство та співробітництво (УПС) від 14 червня 1994 р. (набула чинності 1 березня 1998 р.) [8]. Укладення УПС дозволило встановити регулярний двосторонній діалог між Україною та ЄС на політичному та секторальних рівнях, впровадити впорядкований режим торгівлі між обома сторонами на основі принципів ГАТТ/СОТ, визначити пріоритети адаптації законодавства України до стандартів та норм Європейського Співтовариства (*acquis communautaire*) у визначених секторах української економіки.

У рамках УПС було визначено 7 пріоритетів співпраці між Україною та ЄС: енергетика, торгівля та інвестиції, юстиція та внутрішні справи, наближення законодавства України до законодавства Євросоюзу, охорона навколишнього середовища, транспортна сфера, транскордонне співробітництво, співпраця у сфері науки, технологій та космосу.

З метою надання двостороннім відносинам нового імпульсу і для врахування нових умов співробітництва, зокрема в контексті розширення ЄС 2004 року, сторони розробили та 21 лютого 2005 року під час засідання Ради з питань співробітництва схвалили План дій Україна-ЄС – двосторонній політичний документ, який дав змогу суттєво розширити двостороннє співробітництво України з ЄС без внесення змін до чинної договірно-правової бази. План дій містив перелік конкретизованих зобов'язань України у сфері зміцнення демократичних інституцій, боротьби з корупцією, структурних економічних реформ та заходів по розвитку співпраці з ЄС в секторальних сферах. Серед ключових здобутків у розвитку відносин протягом терміну Плану дій: надання Україні статусу країни з ринковою економікою в рамках антидемпінгового законодавства ЄС, надання Україні права приєднуватися до зовнішньополітичних заяв і

позицій ЄС, укладення Угоди про спрощення оформлення віз, поширення на Україну фінансування Європейського інвестиційного банку (Рамкова угода між Україною та Європейським інвестиційним банком), поглиблення секторальної співпраці, започаткування переговорів щодо укладення нового базового договору на заміну УПС [6].

З огляду на завершення у березні 2008 року 10-річного терміну дії УПС, у березні 2007 року Україна та ЄС розпочали переговорний процес щодо укладення нової угоди. На період до укладення нової угоди чинність УПС щороку автоматично продовжувалася за взаємною згодою сторін. Після завершення вступу України до Світової організації торгівлі 18 лютого 2008 року були започатковані переговори щодо створення поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, що відкриває шлях до лібералізації руху товарів, капіталів та послуг та широку гармонізацію нетарифних інструментів економічного регулювання. 9 вересня 2008 року на Паризькому саміті Україна та ЄС досягли політичної домовленості про укладення майбутньої угоди в форматі Угоди про асоціацію, яка будуватиметься на принципах політичної асоціації та економічної інтеграції.

Відповідно до домовленостей, досягнутих в ході Паризького саміту Україна-ЄС, у 2009 року сторонами був розроблений та схвалений Порядок денний асоціації (ПДА) [7], який замінив План дій Україна – ЄС та став орієнтиром для проведення реформ в Україні.

У ході 15-го Саміту Україна-ЄС в Києві 19 грудня 2011 року сторони оголосили про завершення переговорів по майбутній Угоді про асоціацію, а 30 березня 2012 року текст майбутньої Угоди було схвалено главами переговорних делегацій України та ЄС.

Політичну частину Угоди про асоціацію було підписано 21 березня 2014 року, економічну частину — 27 червня 2014 року. 16 вересня 2014 року Верховна Рада України та Європейський Парламент синхронно ратифікували Угоду про асоціацію між Україною та ЄС.

Відповідно до статті 486 Угоди про асоціацію з 1 листопада 2014 року здійснювалося її тимчасове застосування. Повністю Угода про асоціацію між Україною та ЄС набула чинності після її ратифікації усіма державами-членами. Цей процес розтягнувся на три роки. Нідерланди, не без допомоги Кремля, до останнього блокували повноцінну співпрацю між Україною та ЄС.

Врешті 11 липня 2017 р. Рада ЄС ухвалила рішення про укладення Угоди про асоціацію з Україною від імені Європейського Союзу. Це відбулося напередодні саміту ЄС-Україна в Києві 12 і 13 липня. Це заключний етап процесу ратифікації, який завершився повною імплементацією Угоди з 1 вересня 2017 року.

Угода про асоціацію між Україною та ЄС є міжнародно-правовим документом, який на договірно-правовому рівні закріплює перехід відносин між Україною та ЄС від партнерства та співробітництва до політичної асоціації та економічної інтеграції.

Договірні-правову базу співробітництва Україна – ЄС складають також рамкові та галузеві угоди.

Основним документом, яким на сьогодні визначається форма, зміст, а також процедура та механізми координації співробітництва між Україною та ЄС, є Угода про асоціацію Україна – ЄС (Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони) [8].

Відповідно до Глави I «Інституційна структура» Розділу VII «Інституційні, загальні та прикінцеві положення» Угоди про асоціацію основними координуючими органами є:

I. Саміти Україна-ЄС, які є найвищим політичним рівнем діалогу Сторін, зокрема з питань імплементації Угоди (проводяться раз на рік). Саміти покликані здійснювати загальний нагляд за імплементацією Угоди, а також обговорення двосторонніх або міжнародних питань, що становлять спільний інтерес;

II. Рада асоціації, здійснює контроль і моніторинг застосування і виконання Угоди про асоціацію та періодично переглядає функціонування цієї Угоди у світлі її цілей. Засідання Ради асоціації проводяться регулярно щонайменше один раз на рік (на рівні міністрів), а також тоді, коли цього вимагають обставини. За взаємною згодою засідання Ради асоціації проводяться у будь-якому необхідному складі. Інавгураційне засідання Ради асоціації Україна-ЄС відбулося в грудні 2014 р. в Брюсселі.

Крім контролю і моніторингу застосування й виконання Угоди про асоціацію, Рада асоціації вивчає будь-які головні питання, що виникають в рамках Угоди, і будь-які інші двосторонні або міжнародні питання, що становлять взаємний інтерес.

Рада асоціації складається із членів Уряду України, з однієї сторони, та членів Ради Європейського Союзу і членів Європейської Комісії, з іншої сторони. Головування в Раді асоціації здійснюється по черзі представником України і представником Союзу. За необхідності та за взаємною згодою інші органи беруть участь у роботі Ради асоціації як спостерігачі.

Рада асоціації має повноваження приймати рішення в межах сфери дії Угоди про асоціацію у випадках, передбачених нею. Такі

рішення є обов'язковими для Сторін. Рада асоціації може також надавати рекомендації.

Відповідно до мети поступового наближення законодавства України до права Союзу, Рада асоціації виступає також форумом для обміну інформацією про законодавчі акти України та Європейського Союзу, як чинні, так і ті, що перебувають на стадії підготовки, а також про заходи з їх виконання, впровадження та дотримання. З цією метою Рада асоціації може актуалізувати або вносити поправки до Додатків до Угоди про асоціацію, враховуючи розвиток права ЄС.

III. Комітет асоціації, що покликаний надавати допомогу Раді асоціації у виконанні нею своїх обов'язків та складається з представників Сторін, головним чином, на рівні вищих посадових осіб. Головування в Комітеті асоціації здійснюється по черзі представником України і представником Союзу.

Засідання Комітету асоціації проводяться щонайменше один раз на рік. Перше засідання Комітету асоціації відбулося у липні 2015 р. в Брюсселі.

Рада асоціації може делегувати Комітету асоціації будь-яке зі своїх повноважень, у тому числі повноваження приймати обов'язкові до виконання рішення.

Комітету асоціації надають допомогу підкомітети, створені відповідно до цієї Угоди. Рішенням Ради асоціації від 15 грудня 2014 року утворено два підкомітети Комітету асоціації між Україною та ЄС: Підкомітет з питань свободи, безпеки та юстиції та Підкомітет з питань економіки та іншого секторального співробітництва.

Крім цього, Рада асоціації може утворити спеціальні комітети або органи з окремих актуальних питань імплементації Угоди, визначити їхній склад, функції та обов'язки.

Комітет асоціації може також утворювати підкомітети для підбиття підсумків діяльності Сторін у визначених відповідно до Розділу V Угоди напрямках співпраці.

Функції секретаріатів Ради та Комітету асоціації між Україною та ЄС з української Сторони покладено на Урядовий офіс з питань європейської інтеграції у складі Секретаріату Кабінету Міністрів України.

IV. Парламентський комітет асоціації, який є форумом для проведення засідань та обміну думками між українськими парламентарями та європарламентарями. Відповідно до складу Парламентського комітету входять члени Верховної Ради України та Європейського Парламенту.

Засідання цього Комітету проводяться з регулярністю, яку він визначає самостійно. Інавгураційне засідання відбулося у лютому 2015 р. в Брюсселі.

Головування у Парламентському комітеті асоціації здійснюється сторонами по черзі, згідно з положеннями, викладеними в його регламенті.

Парламентський Комітет має право запитувати у Ради асоціації інформацію стосовно виконання Угоди про асоціацію та надавати їй свої рекомендації. Парламентський комітет асоціації може створювати відповідні підкомітети.

V. Платформа громадянського суспільства, що покликана сприяти проведенню регулярних засідань представників громадянського суспільства з метою інформування їх про виконання Угоди про асоціацію.

Платформа громадянського суспільства складається з представників громадянського суспільства України, з однієї сторони, і

членів Європейського економічного і соціального комітету (ЄЕСК), з іншої сторони.

Засідання Платформи громадянського суспільства проводяться з регулярністю, яку вона визначає самостійно. Головування у Платформі громадянського суспільства здійснюється по черзі представниками Сторін.

Платформа громадянського суспільства може надавати рекомендації Раді асоціації. Окрім цього, Комітет асоціації та Парламентський комітет асоціації здійснюють регулярні контакти з представниками Платформи громадянського суспільства з метою отримання їхньої думки щодо досягнення цілей Угоди про асоціацію [8].

Пріоритетним національним інтересом України у сфері зовнішньополітичної діяльності є також розвиток та подальше поглиблення відносин стратегічного партнерства України з Організацією Північноатлантичного договору (НАТО).

Основоположними документами, що продовжують визначати відносини між Україною та НАТО на сучасному етапі, є Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору (9.07.1997 р.) [11] та Декларація про доповнення Хартії про особливе партнерство (21.08.2009 р.) [3].

Указом Президента України від 24.09.2014 р. № 744/2014 уведено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 серпня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності» [10], яким визначено, що пріоритетним національним інтересом України у сфері зовнішньополітичної діяльності є подальший розвиток відносин стратегічного партнерства України з США, ЄС та НАТО.

23 грудня 2014 року Верховна Рада України прийняла рішення про відмову України від позаблокового статусу, який виявився неефективним у контексті забезпечення держави від зовнішньої агресії та тиску.

Відповідно, внесені зміни до ст. 6, 8 Закону «Про основи національної безпеки України» [5] і ст. 11 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» [4], згідно з якими, відновлено курс євроатлантичної інтеграції, а основними напрямками державної політики з питань національної безпеки і основними засадами зовнішньої політики України визначено поглиблення співпраці з Організацією Північноатлантичного договору з метою досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства у цій організації.

У контексті розвитку відносин України з НАТО на найвищому рівні ухвалені рішення про відмову України від здійснення політики позаблоковості; проведення комплексного огляду сектору безпеки і оборони України; вдосконалення системи координації співробітництва України з НАТО; підвищення ефективності під час підготовки та реалізації річних національних програм; досягнення Україною максимального рівня взаємосумісності та спільних спроможностей з НАТО; впровадження стандартів НАТО у військовій сфері.

Відносини між Україною та НАТО мають два основних виміри: політичний діалог і практичне співробітництво. Політичний діалог України з Альянсом забезпечується шляхом двосторонніх контактів на всіх рівнях, включно з міжпарламентським виміром. Провідну роль у поглибленні цього діалогу відіграє Комісія Україна-НАТО (КУН), створена в 1997 р. на виконання положень Хартії про особливе партнерство.

Ключовим документом щодо розвитку співробітництва з НАТО та важливим інструментом здійснення реформ в Україні за підтримки

Альянсу є Річні національні програми співробітництва Україна-НАТО (РНП), які розробляються з 2009 року. РНП-2015 затверджена Указом Президента України № 238/2015 від 23 квітня 2015 року. РНП-2016 затверджена Указом Президента України № 45/2016 від 12 лютого 2016 року, РНП-2017 затверджена Указом Президента України № 103/2017 від 8 квітня 2017 року.

РНП-2017 передбачає подальший розвиток політичного діалогу України з НАТО та нарощування всеохоплюючої практичної співпраці з Альянсом із залученням експертних, фінансових, матеріально-технічних та інших можливостей НАТО та держав-членів Організації задля посилення обороноздатності України та можливостей протидіяти триваючій російській агресії.

В українському суспільстві збільшується суспільна підтримка курсу на членство України в НАТО. За різними даними – це 40-50%. Водночас ця підтримка радше емоційна, викликана агресією Росії. Тому дуже хотілося б, аби люди знали про НАТО більше, аніж 5 стаття Північноатлантичного договору, яка передбачає колективний захист союзників. Важливо, аби підтримка євроатлантичної інтеграції була усвідомленою, ґрунтувалася на знаннях і механізмі функціонування Альянсу, і його засадничих принципів, які виходять далеко за межі військового дискурсу. Така підтримка суспільства сприятиме швидшому зближенню України з НАТО.

«Сучасна війна має технологічну основу, а гібридна війна – це війна за розум і серця людей і вона завжди передуватиме гарячій фазі і навіть зумовлює її можливий перебіг. У цьому плані держава і суспільство мають поєднати зусилля. Хоча результати соціопитувань і говорять про неабияку підтримку і розуміння важливості питання громадянами країни, варто в суспільстві поширювати інформованість

щодо НАТО» [цит. за 1], переконаний І. Кабаненко, в минулому заступник міністра оборони України з питань євроінтеграції.

Такої ж думки і директор Центру зовнішньополітичних досліджень ОПАД С. Пархоменко. Він звертає увагу на недосконалість українських підходів до питання інформаційної боротьби, відсутності єдиної стратегії в цій сфері тощо. «Насамперед, маємо підвищити поінформованість наших громадян щодо НАТО, що дуже важливо, адже саме Альянс серед усіх міжнародних організацій надає найбільшу допомогу Україні, а пересічні громадяни знають про такі факти дуже мало» [цит. за 1]. На думку експерта, потрібно передбачити, з огляду на особливу небезпеку для України у військовий час, відповідальність за розповсюдження заздалегідь брехливої інформації, а також дезінформації, які направлені проти державних інтересів і обороноздатності країни.

МЗС працює над тим, щоб у повній мірі використати відкриті для України можливості зближення з НАТО. Для цього укладені рамкові угоди і триває робота над відповідними імплементаційними угодами в рамках Трастових фондів на підтримку обороноздатності України, зокрема, таких фондів налічується шість:

- Трастовий фонд НАТО з кібербезпеки;
 - Трастовий фонд НАТО з реформування систем логістики і стандартизації ЗС України;
 - Трастовий фонд НАТО з фізичної реабілітації (протезуванні) військовослужбовців, поранених в АТО;
 - Трастовий фонд НАТО з модернізації системи управління та зв'язку;
 - Трастовий фонд НАТО з перепідготовки та соціальної адаптації військовослужбовців.

– Трастовий фонд НАТО з розвитку національної системи протимінної діяльності та протидії саморобним вибуховим пристроям.

Окрім того, запрацював перший в рамках Комісії Україна-НАТО Трастовий фонд з перезахоронення радіоактивних відходів. Разом це біля 6 млн євро. Ще на 10 млн євро можуть розраховувати українські науковці протягом 2014-2017 рр. в рамках Програми НАТО «Наука заради миру та безпеки».

Підготовлено до підписання Угоди між Урядом України та Організацією Північноатлантичного договору про статус Представництва НАТО в Україні. Таку установу Альянс матиме вперше і саме в Україні. Також вперше в Україні у вересні 2015 р. на Яворівському полігоні пройшли командно-штабні навчання з реагування на надзвичайні ситуації «Україна-2015», які відкривали Президент України та Генеральний секретар НАТО.

Від НАТО та її держав-членів продовжує надходити матеріально-технічна, дорадча, тренувальна допомога українському сектору безпеки і оборони.

Для розвитку практичного співробітництва під егідою КУН створено п'ять спільних робочих груп Україна-НАТО (СРГ): з питань воєнної реформи (СРГ ВР); оборонно-технічного співробітництва (СРГО); економічної безпеки; планування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру (СРГ ПНС); зі співробітництва з питань науки і довкілля (СРГ НОД).

У 2014-2016 рр. в Україну були направлені радники в оборонній сфері до Офісу зв'язку НАТО в Україні в цілях дорадчої допомоги у підготовці нової Стратегії національної безпеки України; проведення комплексного огляду сектору безпеки і оборони України; досягнення Україною максимального рівня взаємосумісності та спільних

спроможностей з НАТО; впровадження стандартів НАТО у військовій сфері.

Україна бере участь в операціях НАТО в Афганістані та Косово.

З метою підвищення рівня підтримки громадськістю державної політики у сфері євроатлантичної інтеграції та рівня довіри громадян України до НАТО як ключової інституції у зміцненні міжнародної безпеки 21 лютого 2017 р. главою держави була затверджена Концепція вдосконалення інформування громадськості про співробітництво України з НАТО на період 2017–2020 рр.

Крім просвітницької кампанії, реальній перспективі членства України в НАТО мають передувати важливі та системні реформи. На сьогодні перед Україною стоїть цілий спектр базових прикладних завдань з реформування сектору оборони та безпеки, покликаних наблизити Україну до необхідних стандартів НАТО.

Отже, у нинішніх умовах відносини України та НАТО відіграють важливу роль у забезпеченні обороноздатності України. «Подальший рух України до повної взаємосумісності з Альянсом виглядає безальтернативним в умовах міжнародної та регіональної безпекової обстановки, що склалася на цей час» [1].

Для України стратегічне партнерство з НАТО є невід'ємною складовою євроінтеграційного курсу, оскільки доповнює процес внутрішньодержавних перетворень у контексті імплементації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, важливими реформами оборонного та безпекового секторів, оборонно-промислового комплексу та національних Збройних Сил. Це дасть змогу зробити процес інтеграції України в європейську та євроатлантичну спільноту комплексним і всеохоплюючим.

Висновок. Як у внутрішньополітичному житті, так і в зовнішній політиці український громадянин має перебувати у центрі уваги

держави. На цьому принципі вибудовується розуміння національних інтересів, що визначають внутрішню і зовнішню політику України.

Генеральною лінією української політики у близькій перспективі є активна та цілеспрямована інтеграція в європейську спільноту. Звісно, це потребує глибоких політичних та економічних трансформацій. Україна має перетворитися на європейську державу з відповідними стандартами внутрішньої та зовнішньої стабільності й безпеки.

Для України європейська інтеграція – це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед на ринок ЄС. Як невід’ємна частина Європи Україна орієнтується на діючу в провідних європейських країнах модель соціально-економічного розвитку.

Політичні переваги інтеграції України у ЄС пов’язані зі створенням надійних механізмів політичної стабільності, демократії та безпеки. Зближення з ЄС є гарантією, а виконання його вимог – інструментом розбудови демократичних інституцій в Україні. Крім того, членство у ЄС відкриє шлях до колективних структур спільної безпеки Євросоюзу, забезпечить ефективнішу координацію дій з європейськими державами у сфері контролю за експортом і нерозповсюдження зброї масового знищення, дасть змогу активізувати співробітництво в боротьбі з тероризмом, організованою злочинністю, контрабандою, нелегальною міграцією, наркобізнесом тощо.

Європейський вибір України відкриває нові перспективи співробітництва з розвинутими країнами континенту, надає можливості економічного розвитку, зміцнення позицій України у

світовій системі міжнародних відносин. Це – найкращий спосіб реалізації національних інтересів.

Література:

1. Беззуб І. Україна – НАТО: стан та перспективи взаємовідносин / [Електронний ресурс] - Режим доступу - http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2751:ukrajina-nato-stan-ta-perspektivi-vzaemovidnosin&catid=8&Itemid=350
2. Боднарчук О. В. Політичні комунікації в євроінтеграційному курсі України: Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук: спец. 23.00.02 – політичні інститути та процеси / О.В. Боднарчук. - Івано-Франківськ, 2015.
3. Декларація про доповнення Хартії про особливе партнерство між Організацією Північно-Атлантичного договору та Україною, підписаної 9 липня 1997 року / [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/950_021
4. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» / [Електронний ресурс]. - Режим доступу - <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>
5. Закон України «Про основи національної безпеки України» / [Електронний ресурс]. – – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/964-15>
6. План дій Україна - Європейський Союз» Європейська політика сусідства / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_693
7. Порядок денний асоціації Україна - ЄС для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_990

8. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=3&nreg=998012>.

9. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

10. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 серпня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/744/2014/para5#n5>

11. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_002

References:

1. Bezzub I. *Ukraina – NATO: stan ta perspektyvy vzaiemovidnosyn* / [Elektronnyi resurs] - Rezhy m dostupu - http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=27

51:ukrajina-nato-stan-ta-perspektivi-vzaemovidnosin&catid=8&Itemid=350

2. Bodnarchuk O. V. *Politychni komunikatsii v yevrointehratsiinomu kursi Ukrainy: Dysertatsiia na zdobuttia naukovo ho stupenia kandydata politychnykh nauk: spets. 23.00.02 – politychni instytuty ta protsesy* / O.V. Bodnarchuk. - Ivano-Frankivsk, 2015.

3. *Deklaratsiia pro dopovnennia Khartii pro osoblyve partnerstvo mizh Orhanizatsiieiu Pivnichno-Atlantychnoho dohovoru ta Ukrainoiu, pidpysanoi 9 lypnia 1997 roku* / [Elektronnyi resurs] - Rezhy m dostupu: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/950_021

4. *Zakon Ukrainy «Pro zasady vnutrishnoi i zovnishnoi polityky» / [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>*
5. *Zakon Ukrainy «Pro osnovy natsionalnoi bezpeky Ukrainy» / [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/964-15>*
6. *Plan dii Ukraina - Yevropeyskyi Soiuz» Yevropeiska polityka susidstva / [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_693*
7. *Poriadok denniy asotsiatsii Ukraina - YeS dlia pidhotovky ta spriannia implementatsii Uhody pro asotsiatsiiu / [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_990*
8. *Uhoda pro partnerstvo i spivrobotnytstvo mizh Ukrainoiu i Yevropeiskymy Spivtovarystvamy ta yikh derzhavamy-chlenamy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=3&nreg=998012>.*
9. *Ukaz Prezydenta Ukrainy «Pro Stratehiiu staloho rozvytku «Ukraina – 2020» / [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>*
10. *Ukaz Prezydenta Ukrainy «Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 28 serpnia 2014 roku «Pro nevidkladni zakhody shchodo zakhystu Ukrainy ta zmitsnennia yii oboronozdatnosti» / [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/744/2014/paran5#n5>*
11. *Khartiia pro osoblyve partnerstvo mizh Ukrainoiu ta Orhanizatsiieiu Pivnichno-Atlantychnoho dohovoru / [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_002*